

szerkesztőség, ennél már csak a román adás helyzete volt szánandóbb, mert azt külsős, rádiós kolléga készítette. Kétévi küzdelem és a kedvező külső hatások közrejátszása révén sikerült elérnünk, hogy létrejöjjön a Televízió Nemzetiségi Főszerkesztősége (a Körzeti és Kisebbségi Műsorok Igazgatósága keretében), s ma már a hét kisebbségi szerkesztőség három-három munkatárssal, közel azonos feltételek mellett készíti heti 25 perces, feliratozott magazinműsorait.

Az elmúlt évtized leltárához szerkesztőségünk több dokumentumfilmje tartozik, melyek hazai és szlovákiai

Boka Tibor

KI VAGY TE, NEMZETISÉGI ÚJSÁGÍRÓ...?

Felsőfokú tanulmányaim éve alatt egyre inkább választ kaptam sok olyan kérdésre, amelyek évekig a bizonytalanság homályában maradtak. Kerestem a helyem egy adott kisebbség létében, hiszen a mindennapok számos válaszút elé állítottak: ki is vagyok, hová tartozom? Néphez, nemzethez, nemzetiséghez? Mi válthatta ki akkori vagy talán mai bizonytalanságaimat? Lehet, hogy az alapvető problémákkal szembeni érzéketlenség. Vagy talán erre predesztinált kisebbségi helyzetem, amiben felnőttem. Ezek sajátos párbeszéddek, amelyeket az ember önmagával folytat le és ha komolyan veszi a magának feltett kérdéseket, eljuthat egy racionális tudati állapothoz, amelyben tisztázhatja egyéni és közösségi létét.

„*Felfedezéseimet*” másokkal is megakartam osztani. Ehhez eszközöket kerestem. Úgy érzem, a rádióban, majd a televízióban ezeket meg is találtam.

A sors úgy hozta, hogy egy rövidebb, de annál tanulságosabb időszak után (1988–1990) egyedül maradtam a szegedi stúdióban. Akkoriban nem törődtem azzal, hogy egymagam „alkotok egy szerkesztőséget”, hiszen tele voltam olyan gondolatokkal, amelyeket a képernyő segítségével még nem öntöttem formába. Megpróbáltam felvállalni a korrekt tájékoztatás funkcióját, de az idő múlásával egyre inkább éreztem, hogy ez nem elégít ki.

De hát mit tehetnék még, ha ráadásul szórakoztatni is megpróbálok és mindezt az anyanyelvemen teszem? Ki vagy te, nemzetiségi újságíró...? – ha kisebbség helyzetét ismerve, még ennyivel sem éred be...? – tettem fel a kérdést. Őrjítő bizonytalanság tört rám. Aztán mások véleményében is igazolva láttam kétségeimet: nem elég tájékoztatni, de valamelyest utat is kell mutatni; formálni a románság közéletét, megfelelni a műfajnak és élni a műfaj adta lehetőségekkel. Nem feltétlenül a stúdióban ülve, hanem bemutatva a „terület” hiányosságait, de pozitív példákat is keresve: lám, így is lehet.

Tedd ezt úgy, hogy szóljon kiskorúnak és nyugdíjasnak, tanulatlannak és értelmiséginek, vallásosnak és ateistának, és szóljon románoknak és magyarnak. Akkor újra megfogalmazódtak az örökké létező kérdések: ki vagy te, nemzetiségi újságíró...? Meddig merészkedhetsz el...? Mi az, amit csinál...? E kérdések folytonos, újabb követelményeket vonnak maguk után, a *megfelelésért*. Ez

tesztálokon, filmszemléken szerepeltek („*Drólosok*”, „*Kesztyőci krónika*”, „*Hontalanul*”, „*Szénfekete–mészfehér*” ...)

Nagyon jó kapcsolatot alakítottunk ki a vajdasági szlovákokkal, az újvidéki kollégákkal, s természetesen a pozsonyi televíziósokkal is. Nem is szándékoztam mindezeket számba venni, hanem inkább némi nosztalgiával visszatekinteni a kezdeti nehézségekre, aggályokra. A mai problémákról, vívódásokról, konfliktusokról talán főlegesen írni, hiszen azok nagy része meg kell jelenjen a képernyőn. Ami pedig nem igazán oda való, arról majd valamikor később írok, ha már nosztalgiává érik...

nem csupán küzdelem a nézők kegyeiért, hanem hajsza azért az érzésért is, amelyet csak egy adott munkában való elmélyülés, elmozdulás adhat meg. Emlékszem 1991 tavaszára, amikor filmet forgattunk a méhkeréki gyerekek közreműködésével. Szerepeket osztottunk, oktattunk és magyaráztunk, hiszen nyelvi korlátokat

Az „*Ekranul nostru*” első szerkesztője, Fretyán István és a bemondónő, Gurzó Mária

Virág Pál felvétele

kellott ledönteni. Szívós munkával elkészült a film és a gyerekek rajongtak érte. Ez a siker elégtételt adott minden sikertelenségért... A küzdelem tehát tovább folyik, hiszen nap mint nap meg kell küzdenünk a sikerért – és azért, hogy úgy érezzük: értelme van annak, amit csinálunk.